

Posudek diplomové práce
Lady Halounové

„Symbol, eksperiment og fantastik i Astrid Saalbachs dramatik“

Diplomandka se rozhodla analyzovat prvky fantaskna (potažmo žánru fantasy a sci-fi), funkci symbolů a dále kategorii „to tísnivé“ (něm. *das Unheimliche*, ang. *the uncanny*) v dramatické tvorbě dánské spisovatelky Astrid Saalbachové. Diplomandka velmi vnímavě vystihuje podstatu autorčiny dramatické tvorby a její ústřední témata, k jejichž vyjádření jí právě zmíněné literární kategorie slouží. Cíl, který si diplomandka v úvodu stanovuje, beze zbytku plní. K nesporným kladům práce patří, že se jedná o vůbec první studii, která v Čechách Saalbachové tvorbu rozebírá. S jistým politováním ale musíme konstatovat, že diplomandka se práci rozhodla napsat v dánštině, nikoli česky.

Je to dle mého názoru škoda jednak proto, že diplomová práce mohla posloužit zájemcům o studium díla této u nás na divadelních prknech uváděné dramatičky. Na druhou stranu je touha diplomandky zapojit se do vědeckého diskursu v zemi studovaného jazyka jistě velice chvályhodná. Hned na začátku tohoto posudku tedy proto uveďme, že diplomandka svými pečlivými rozbory a místy zcela novátorskými interpretacemi opravdu dosavadní dánské bádání obohacuje a navíc dánské čtenáře seznamuje s recepcí Saalbachové v Čechách, a to je jistě záslužné. Nicméně volby jazyka litujeme zejména z toho důvodu, že diplomandčina znalost dánštiny nedosahuje úrovně potřebné pro styl odborné práce, ještě horší ovšem je, že diplomandka místo dánštiny velice často nabízí pouze doslovný překlad z češtiny. S trochou nadsázky lze jazyk diplomové práce označit za „fantaskní“, tak jak tento termín Halounová definuje pro potřeby své práce – jednotlivé věty sice zdánlivě dánsky působí, úplně dánské ale nejsou. Příkladem za všechny nám může být novotvar „driftsforskrækkelig“ (str. 24), který sice coby složenina připomíná běžně se vyskytující adjektivum „kønsforskrækket“ (doslova „mající hrůzu ze sexu“; velmi volně: „upjatý“), je však silně komicky vyznívající složeninou slov „pud“ a „příšerný“, adekvátní český překlad by tedy zněl: „pudopříšerný“. Nesrozumitelných výrazů je v práci tolik, že vršit jednotlivé případy postrádá smysl. Ze stylistiky uveďme například fakt, že v odborné dánštině je neúnosné používání plurálu skromnosti typu „nu kan vi vende tilbage“ (str. 15), jediný přípustný tvar v dánštině je tvar singuláru. Právě jazykové zpracování diplomové práce velice ztěžuje oponentské hodnocení. To podle mého soudu kolísá mezi známkou dobře za jazykovou stránku diplomové práce a hodnocením výborně za stránkou obsahovou.

Diplomandka je velice dobře obeznámena se sekundárními prameny o dramatické tvorbě Astrid Saalbachové, včetně těch nejaktuálnějších (viz odkazy k tematickému číslu odborného časopisu Kritik v kapitole 4.4 „Fantasy og science fiction i Saalbachs dramaer“). Její rozbor literárních i performačních aspektů Saalbachové tvorby je velice důkladný a diplomandka zde dokládá i výbornou znalost literatury primární. Především je ale třeba vyzdvihnout interpretační um Halounové – její interpretace jsou podnětné a plausibilní. Za všechny uveďme výborné tlumočení významu motivu prstů u nohou v kap. 5.3.1 na straně 75, nebo význam „cyklické“ profese letušky Xenie (str. 84). Zároveň diplomandka systematicky zaznamenává jednotlivá nastudování autorčiných her v Čechách a jednotlivé inscenace vhodně zapojuje do svého rozboru stanoveného tématu.

Struktura práce je obvyklá: nejprve diplomandka v teoretické části rozebírá základní termíny, které ve vlastní analýze hodlá aplikovat, v druhé hlavní části práce pak analyzuje primární text. Diplomandku lze nicméně jednoznačně pochválit za to, že již v teoretickém úvodu jednotlivé dílčí závěry ilustruje příklady z primární literatury a dokládá, že pramenům velmi dobře rozumí (viz například kap. 3.2.3). V obou částech je Halounová věcná a zvolenou problematiku osvětluje mimořádně důkladně. Terminologicky ukotví jednotlivé druhy

fantaskna, a ty pak přesvědčivě nachází v Saalbachové dramatech. Výstižně charakterizuje rovněž vývoj autorčiny tvorby a její oscilování na ose realismus – fantastická literatura.

Obecně platí, že výtek k obsahu práce nelze vznést příliš, přesto jich zde ale několik uvedu.

Na straně 57 přejímá diplomandka dosti nekriticky Saalbachové žánrové zařazení her tvořících trilogii, přičemž jedno dílo označuje v souladu s autorkou jako „skuespil“, druhé jako „komedii“ a třetí jako „drama“. Hlubší argumentaci pro převzetí autorčina vlastního žánrového označení ale postrádáme, navíc není vůbec jasné, jaký je rozdíl mezi termíny „skuespil“ a „drama“, když sama diplomandka v celé své práci oba termíny používá v zásadě synonymně.

Místy diplomandka své závěry pouze naznačí a dále je nerozvádí. Závěr citelně chybí například v oddíle 5.2.3.2. Neúplně působí rovněž kapitola 3.2.3.4, jež po rozvedení doslova volá. Samotný závěr práce v kapitole 5.4.3 by si rovněž zasloužil rozvedení, například měla diplomandka explicitně rozebrat, proč uvedené drama nelze číst jako alegorii. A rovněž závěr v oddílu 6.2 pojednávající o českém nastudování hry *Verdens ende: Konec světa / Transit* měl být nuancovanější. Zodpovědět zde diplomandka měla otázku, ke které z jí definovaných kategorií fantastična se česká inscenace blíží.

Očekávám, že se diplomandka při obhajobě k uvedeným výtkám vyjádří.

Vzhledem k ústřední výtce zmíněné v druhém odstavci tohoto posudku navrhuji hodnocení „velmi dobře“.

Praha, 20. 5. 2012

Mgr. Helena Březinová, Ph. D.